

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"ג תמוז תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קכא.

דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תצ"ו עד סעיף ג'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה ועל כולם' עד סוף פרק ל'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ה משנה ט עד פרק ה משנה יא

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirsuh@dirsuh.co.il

חבר המועצה הגיע לפגישה עם רה"ע והתחיל להקריא מה'חפץ חיים'...! הרבנית אמרה לי: "הראש-ישיבה מוכן שאתן את זה, אבל בתנאי אחד" | הבחור יצא מחדרו של הרבי כשהוא חיזור כשגל | 1925

על דא ועל הא

הבאתי עימי לפגישה ספר 'חפץ חיים', והקראתי
באוזני ראש העירייה ברצינות ובהתרגשות קטעים
משלושת העמודים הראשונים של 'שם עולם',
בעניין חשיבות קדושת ושמירת השבת. והתוצאה?...

שפת הלב של מרן ה'חפץ חיים' זי"ע פועלת גם היום!

הוסר השלט אות היא כי העסק סגור. כך היא השבת, השלט שעל החנות.

"בפגישה עם ראש העירייה לא העליתי בפי דבר מלבד נושא השבת עצמה. וכיוון שהייתי נרגש מדברי ה'חפץ חיים', הבאתי לפגישה את ספר ה'חפץ חיים' והקראתי באוזניו ברצינות ורגשי קדש קטעים משלושת העמודים הראשונים של 'שם עולם' המדבר על חשיבות קדושת ושמירת השבת, חומרת העוון של מחלליה והשכר המובטח לשומריה. ממש כך.

"ראש העירייה האזין בקשב רב ו... פעל לסגירתו של הקניון".
עד כאן דברי חבר מועצת העיר הרב אלפר.

למדנו מכך כי שפת הלב של מרן ה'חפץ חיים' ושל גדולי ישראל בכל דור, פועלת בשטח גם היום. היא זקוקה בסך הכל לשושבינין טובים שיעבירו אותה בצורה הנכונה וברגע הראוי ולשם שמים. מעשה שהיה לשם עולם ולאות.

(מוסף שב"ק פנחס תשע"ד)

לפעמים כששפת הפה לא יכולה לדבר, ושפת העסקנות הרגילה איננה יכולה לפעול, יש דרך חדשה ישנה נושנה, שפת הלב. ומניין לנו ששפת הלב עדיין יכולה לפעול גם בשנות האלפיים המאוחרות?

לפני מספר שנים פרסם 'קניון חיפה' על פתיחת הקניון בשבת ר"ל תוך שכנוע הציבור להגיע לקניון על ידי אטרקציות ואירועים. חבר מועצת העיר הרב מרדכי מיכאל אלפר שליט"א יצר קשרים ויזם פגישות, וללא הועיל, עד ש...

וכה סיפר הרב אלפר להרב א' חפץ מ'יתד נאמן:

"לאחר שיחות טלפוניות עם ראש העירייה ועם היועץ המשפטי, קבעתי פגישה עם ראש העירייה. כמה ימים לפני הפגישה נתקלתי בס"ד בספרו של ה'חפץ חיים' 'שם עולם' וגם למדתי עם ילדי את הפרק בתחילת הספר המתייחס לשמירתה של השבת שהיא האות והשלט שעל 'חנות היהדות', שכל עוד השלט מתנוסס על החנות, גם אם המוצרים בחנות מתדלדלים וגם אם בעל הבית נסע לכמה ימים, ידוע לכל כי עדיין החנות קיימת, אבל כאשר

כשהבחור יצא מהרבי היו פניו חיוורות כשלג. חותני ניגש אליו ושאל אותו מה קרה? אמר לו הבחור: לכתחילה לא הייתי משתף אותך, אך אם כבר הבחנת שאני חיוור, אספר לך דברים כהווייתן...

כשהבחור יצא מהחדר היו פניו חיוורות כשלג. חותני ניגש אליו ושאל אותו 'מדוע פניך רעים'. אמר לו הבחור: לכתחילה לא הייתי משתף אותך, אך אם כבר ראית על פניי שאני חיוור, אספר לך דברים כהווייתן.

הוא סיפר כי בתקופה האחרונה נקלע לידו ספר פסול, והעיון בספר זה גרם לו להתקרר מאד בעבודת ד' עד שהיו ימים שלא התפלל ולא הניח תפילין. "באחד הלילות", סיפר, "הופיע בחלומי הרבי ה'אהבת ישראל' וגער בי על שאני מתעסק עם ספרים פסולים, והזהיר אותי שאם לא אעזוב את הספר יקרה לי משהו רע מאד. כשקמתי בבוקר אמרתי לעצמי 'חלומות שווא ידברון' והמשכתי לעיין בספר כהרגלי. למחרת שוב נשנה החלום עם האזהרה, קמתי משנתי מבלבל לגמרי.

"בדיוק כעבור מספר שעות הגעת לקרוא לי לנסיעה אל הרבי, ולכן חשתי מהנסיעה. עם היכנסי לקודש פנימה גער בי הרבי ואמר לי בתוקף: 'ענקל, כבר אמרתי לך לעזוב את הספר! כמה פעמים עוד אצטרף לומר לך זאת?!'".

מאותו יום נהפך הבחור להיות איש אחר והתחזק בתורה ובעבודה ביתר שאת.

(הרב יוסף מאיר האס, 'המבשר תורני')

סיפר הרב משה טירר הי"ו חתנו של הגה"ח רבי נפתלי הלפרט זצ"ל אב"ד סאטמאר: חותני סיפר לי שמפעם לפעם היו מספר בחורים והוא ביניהם עולים על עגלה ונוסעים לגרוסוורדיין אל הרבי מרן ה'אהבת ישראל'. בעיר בורשא היה בחור שהיה רגיל לנסוע אתם, אך בתקופה מסוימת הפסיק להצטרף אליהם, ובכל פעם היה מתחמק בתירוצים שונים מדוע אינו יכול לנסוע אתם אל הרבי.

באחת הפעמים שנסעו החליט חותני לקחת עמו את הבחור ההוא, ויהי מה. הם עלו על העגלה ועצרו סמוך לביתו, חותני נכנס אליו ואמר לו שהעגלה ממתינה לו מחוץ לבית וכעת הוא מוכרח להצטרף אתם. הבחור התחיל להתחמק בתואנה שאינו חש בטוב, אך חותני לא הותיר לו הרבה ברירות עד שהבחור נענה ונסע אתם יחד.

בהיותם בדרך חשב חותני לעצמו שמן הסתם כשהבחור הלז ייכנס אל הקודש יוכלו לשמוע דברים מעניינים, ולכן החליט להודיע לחבריו שהוא רוצה להיכנס אחרון. הבחור, שלא רצה שישמעו מה שהרבי יאמר לו, אמר שהוא רוצה להיכנס בסוף, אך חותני אמר שמכיוון שיש לו דבר ארוך לדבר עם הרבי ואין ברצונו לעכב את החבורה, לכן הוא מעדיף להיות אחרון.

קול העם

כשהגעתי לכתובת הגמ"ח אף אחד כבר לא המתין שם בחוץ. אבל בכל זאת ניסיתי ודפקתי בדלת. בעל הגמ"ח פותח לי, אני מגיש לו את השטר ואת הצ'ק, ולתדהמתי הוא שולף 500 דולר ומגיש לי...

כשיהודי עושה את המוטל עליו - הקב"ה דואג כבר לכל השאר

פתוח, והוא נותן את הכסף. הלוואה היא לחודש, בראש חודש בבוקר מחזירים לו את הכסף ואחר-הצהרים הוא מלווה שוב את הכסף ללווים חדשים. שעות הקבלה אצלו הן בין 1:30 ל-2:00, ומי שבא ראשון מקבל ראשון, הוא מלווה עד שנגמר הכסף, כך שכדי לקבל את הכסף צריך להקדים לבוא לשם לפחות בשעה 1:00. באותו יום נסעתי לשיבה ללמוד עם אותו בחור, והחלטתי שכיון שעלי להיות בירושלים כבר בשעה 1:00 והנסיעה מתל

אני מתגורר בירושלים, ולומד עם בחור באופן פרטי בשיבה בשכונת תל ציון הסמוכה לירושלים. שעות הלימוד עם הבחור הן בדרך כלל בין 10:00 ל-12:00 בבוקר.

באחד הימים הייתי צריך בדחיפות הלוואה של אלף דולר. התקשרתי לחבר, והוא סיפר לי שיש יהודי בירושלים שבכל ראש חודש מלווה חמש מאות דולר לכל מי שמגיע. אין צריך להזמין תור מראש, לא צריך ערבים, חותמים על שטר ונותנים לו צ'ק

ציון לירושלים לוקחת זמן ארוך, ובפרט בשעות אלו שיש הרבה פקקים בדרכים, לכן אסיים קצת יותר מוקדם ואשלים זאת מחר. התחלתי ללמוד עם הבחור, כשהגיעה השעה 11:45 בה רציתי לסיים ולצאת, אמר לי הבחור שהוא עדיין לא הבין היטב את הסוגיא. התלבטתי, אולי לומר לו שמחר נראה שוב את הסוגיא, אבל מצד שני, בחור לא מבין, האם אני יכול לעזוב אותו כך? והתחלתי שוב ללמוד עמו את הסוגיא. גם ב-12:00 הוא עדיין לא הבין, והחלטתי להשאר עמו עד שיבין את הסוגיא, וכך במקום לצאת מוקדם יותר באותו יום, נשארתי אפילו רבע שעה מאוחר יותר מהרגיל, וסמכתי על הקב"ה שבוודאי לא יעזוב אותי וכי לא יקרה לי שום נזק כתוצאה מכך שהמשכתי ללמוד עם הבחור. בסיום הלימוד הלכתי מיד לתחנת האוטובוס. באותו יום היה פקק ארוך מהרגיל, כך שהגעתי לירושלים בשעה 2:15. התקשרתי לחברי לשאול אותו אם יש עדיין טעם לעלות לאותו גמ"ח. והוא השיב לי: כעת אני לא מאמין שיש איזה טעם לעלות, הכסף כבר מזמן נגמר שם. אבל בכל זאת, אם זה לא טירחה גדולה בשבילך, כדאי לך לעלות אליו, כי שמעתי שיתכן ובלילה יהיה לו סכום

נוסף, ואם הוא יראה אותך, הוא יכניס אותך לרשימה. עליתי לביתו של בעל הגמ"ח. זה ארך לי עוד קצת זמן עד שמצאתי את המקום. כמובן שאף אחד כבר לא היה שם בהמתנה מחוץ לדלת, אבל בכל זאת ניסיתי ודפקתי בדלת. בעל הגמ"ח פותח לי, אני מגיש לו את השטר ואת הצ'ק, ולתדהמתי הוא שולף חמש מאות דולר ומגיש לי.

ראיתי שהשם הצליח את דרכי, אזרתי אומץ ואמרתי לו: אולי יש לך עוד חמש מאות דולר? אני למעשה זקוק דחוף לאלף דולר. אמר לי היהודי: תאמין לי שהכסף כבר מזמן נגמר, אלא שדקה לפני שהגעתי היה כאן לווה שפרע לי חוב, וכך היה לי חמש מאות דולר לתת לך...

למדתי מכך מוסר השכל גדול: אני צריך לעשות את המוטל עלי, את התפקידים שהקב"ה מסר בידי, ללמוד וללמד, ואם אני אעשה את המוטל, הקב"ה כבר ידאג לי. "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון".

(מכתבו של בעל המעשה, פורסם בגיליון 'משנתה של תורה' פנחס תשע"ח)

על דא ועל הא

"הוכח הדבר שכל מקום שיש רפיון בכללים יש נדבקים רבים, זלזול בהנחיות יגרום ח"ו אסון נורא על עולם התורה, ועלול להיות דיני נפשות כפשוטו"

כינוס מיוחד ודין חירום של רבותינו ראשי הישיבות וגדולי ההוראה שליט"א, התקיים אמש בזעקה חמורה וקבלת הכרעות הלכתיות לאור מצב התחלואה

דבר כזה? מי יכול להקל בדיני נפשות? הלא דאורייתא הוא! הוא אינו חושש? אבל התורה הקדושה חוששת! דברים חוצבים על חובת האחריות נשא ראש הישיבה הגאון הגדול רבי ברוך דב דסקין שליט"א ראש ישיבת אורחות תורה: "אביא מה ששמענו ממרנן ורבנן שליט"א: קודם כל דבר צריך להודות לראש העיר העושה ימים ולילות למען העיר ופועל כדת של תורה באחריות ברורה. באנו הנה לזעוק! אנשים צריכים לדעת שכל מי שהולך ללא מסכה - זו אחריות על כל עולם התורה. אנו מגיעים ח"ו למצב שנצטרך לסגור את כל מוסדות התורה ובתי הכנסיות, האם הציבור אינו מבין שח"ו אנו צועדים למקום זה? יהודי אחד המזלזל שיידע בנפשו כי זו אחריות על כל עולם התורה, על בתי מדרשות, תלמודי תורה וישיבות, מי יכול לקחת על כתפיו אסון כזה? על זה התכנסנו היום לומר - דבר זה שייך לכל יהודי מאמין איזה היתר או אמירת 'שלום עלי נפשי' שייך בזה? צריך לדעת כי כאשר ח"ו נגיע למצב של סגר, ייתכן שלא נוכל

"הוכח הדבר שכל מקום שיש רפיון בכללים יש נדבקים רבים, זלזול בהנחיות יגרום ח"ו אסון נורא על עולם התורה, ועלול להיות דיני נפשות כפשוטו" האספה הדחופה שנערכה תחת הכותרת "בנפשנו הדבר", התקיימה ביוזמת עיריית בני ברק נוכח היקפי התחלואה המדאיגים בעיר, והתקיימה בבני ברק, באולם רחב ידיים תוך שמירה על הנחיות הבריאות. את הכינוס פתח הגאון הגדול רבי שמעון בעדני שליט"א בפרץ בבכי תמרורים על חומרת המצב, על גודל האחריות ועל היותנו דור יתום כאשר צרות רבות ורעות אלו מונחים לפתחו של עם עני ואביון ואין לנו כהן גדול וסנהדרין לדעת בשל מה הסער הזה. בדבריו עורר על חובת הזהירות באופן ברור ונוקב, "בא אלי הורה ואמר כי בישיבה של בנו הורו שאפשר לשבת בשיעור ללא מסכה, אמרתי לו באופן ברור: אתה חייב להוציא את בנך מהישיבה! זה זלזול בדיני נפשות ואין שום היתר לזה! שמעתי על יהודי ירא שמים שנטל סנדקאות אך ללא מסכה, מי יכול להתיר

להתנגד, כי יהיה זה אכן מצב של פיקוח נפש ח"ו. אנו בידינו יכולים להביא על עצמנו מצב כזה!".

הראב"ד הגר"י סילמן אמר בדבריו כי: "צריך לומר לציבור בבירור, על פי שולחן ערוך המצב היום יותר חמור מספק פיקוח נפש, זהו פיקוח נפש גמור. מי שמזלזל בשמירת ההנחיות מסכן את חייו וחיי אחרים והוא בגדר פושע. ללא כל ספק, מי שמקל ראש הוא אויב התורה הקדושה ולומדיה כיון שהוא מביא נזק ברור לרבים, אין שום היתר בכל סעיפי השולחן ערוך שלא ללכת עם מסכה או להקפיד על הכללים, דבר זה צריך לאומרו כאן היום בבירור".

הגאון רבי חיים יצחק אייזיק לנדא שליט"א רב העיר נשא דברים מיוחדים על חובת הזהירות בבתי המדרשות ובחובה הכפולה על כבוד הורינו ומידת האחריות של כל אדם על אנשי ביתו, "אנשים לפעמים חשים רפיון, אך צריך לדעת שקולא בזה היא איום על הכלל, על בתי המדרשות" הצעדים שייאמרו בזה הינם חובת השעה מדין תורה והינם באחריות וצער הלב לנוכח צרתן של ישראל.

בדבריו קרא לחזק את אמון הציבור על ידי פורום של רבני העיר ועימם הרופאים לדון ולהוראות לציבור בהתאם לזה.

הגאון רבי שבח צבי רוזנבלט שליט"א רב העיר הרחיב על חובת האחריות, שיחד עם חובת התפילה הראויה לשעה זו כאשר ישראל נתונים בצרה, צריך לדעת שאין מקום להקל בדברים אלו ובתקנות, מסכה בוודאי קשה ואינה נוחה, אך הינה מגדרי שמירת הגוף ואין מי שיוכל להקל בזה. המקל בזה הוא אחראי באופן ברור להכניס אחרים לבידוד וכל הנזק הנורא הנגרם בזה לגוף ונפש, הכל שייך לאותו אדם בזלזול שלו"

הרב ד"ר משולם הרט הסביר על השפעות הנגיף, כאשר בניגוד לטעות רווחת בציבור, הרי שהנגיף מסוכן גם לילדים והשפעותיו מורכבות. הנגיף נשאר בגוף והשפעותיו מורכבות מאוד, לא מדובר בשפעת כפי שיש מי שנטו פעם לחשוב, חובת הזהירות כפולה ומכופלת.

את כנס החירום סיים האלוף (במיל') רוני נומה שמתנדב לסייע לעיר בתקופת החירום, ומהווה גורם מקצועי מוביל בריכוז פעילות הבלימה של ההתפשטות החוזרת של המגפה בעיר התורה. האלוף נומה הציג בפני המשתתפים החשובים את הנתונים הפנימיים של קצב ההדבקה והתחלואה. פירוט הנתונים המעמיק, כלל פילוחים וחיתוכים שונים של מעגלי הדבקה ומקורות הדבקה, נקודות של צבר תחלואה.

מן הנתונים שהוצגו בכינוס הסגור עלתה דאגה רבה, ועיקרה בשל הזינוק החד משמעי של תחלואה במקומות מרובי קהל וריכוזים צפופים במיוחד, ולמרבה הצער מנתוני ההדבקה במוסדות התורה והחינוך, בתי כנסת ובתי מדרש ואולמות אירועים.

את הנתונים סיכם מנהל החמ"ל העירוני רו"ח אריק אדלר בניתוח משמעות הנתונים, כי אם לא ינקטו מעשים מידיים

לכלימת ההתפשטות, קצב ההדבקה עלול להיות גבוה בהרבה לדבריו המיפוי של הרחובות הבעייתיים והאזורים שמוגדרים אדומים מצביע באופן וודאי על כך שבכל איזור בו זוהתה התרופפות בשמירה על הוראות הבריאות, בכינוסי ציבור ומוסדות, מזהה התפרצות של תחלואה

בדבריו אמר האלוף נומה, כי הנתונים הדמוגרפיים של העיר הינם נתון יסודי רב משמעות.

הצפיפות הרבה הינה מקדם הדבקה ותחלואה חסר תקדים. בין הנתונים שהציג האלוף על ריכוז האוכלוסיה הגבוה בעיר, שנחשבת לצפופה ביותר בישראל, הוא הראה כי בכל בניין מגורים בעיר מתגוררים בממוצע 150 ילדים כ"י, נתון הממחיש את גודל האחריות.

לאחר שיח ודיון בין מרנן ורבנן שליט"א, חתמו רבותינו על שורה של הוראות לציבור, על דעת מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א:

החלטות הכינוס:

ביראה ובדאגה אנו נושאים עינינו באחריות לשלומם של אלפי תושבי עירנו, כאשר מספר החולים מאמירי וסכנת חיים מרובה וברורה יש בזה

וכבר הורנו חכמים דעת תורנו הקדושה כי הכל נדחה מפני פיקוח נפש, ואף בלא דברי הרופאים אנו מחויבים לנהוג כן כי כן הוא פסק תורנו הקדושה

וכבר הובאו לפנינו נתוני ההדבקה המלאים, אנו מורים ופוסקים בהוראה ברורה:

א. החל מהיום ליל חמישי לפרשת בלק ועד לשבת הבאה (פר' פנחס), מנייני התפילה בבתי המדרשות והיכלי התורה, יהיו במנייני תפילה של עד ארבעים מתפללים ולא יותר, הן בחול הן בשבת.

ב. בהתניה כפולה ובהן קודם ללאו, מנייני התפילה יתקיימו בהקפדה ברורה על שמירת מרחק ועטיית מסכות באופן מלא על ידי כל המתפללים ללא יוצא מן הכלל, הן בחול והן בשבת ללא שום הוראת היתר.

ג. חובת עטיית מסכה היא בעטייה מלאה כנדרש בכיסוי מלא כהוראות הרופאים, לא במגיני שקף, ולא בלבישה לחצאין. מי שאינו מסוגל בזה - לא יבוא לבית הכנסת. חס ושלום עוון בידו ואינו מצטרף לתפילת הרבים.

ד. הרשות לקיים מניין גדול יותר, הינה אך ורק בשטח פתוח וברחבה של עיר, בהקפדה ברורה על כל הנ"ל, כי לא שינו הוראתנו אלא במספר המתפללים בלבד.

ה. תושבי העיר בני שבעים שנה, זיהרו בזה באופן כפול ומכופל ויעדיפו מניין במקום פתוח. על גבאי בתי המדרשות שיש בהם מתפללים בגיל זה, לדעת כי זלזול בהוראות ובתנאים שכתבנו, הינו חס ושלום סכנת חיים וגורם לסכנת נפשות, וחס ושלום עוון תלוי בראשם ה"י.

ו. כל מי שאינו חש בטוב בכל צורה שהיא (אף שלא בתסמינים

רופאים וראשי הקהילות, ומוסד וישיבה שלא יעמדו בזה, ייסגרו בכאב רב אך באחריות לחיי נפשות רבות.

יב. אנו שבים בקריאה ואזהרה לבעלי שמחה, לקיים הכל באחריות ועל פי כל הכללים, בעטיית מסכות ומיעוט מספר המשתתפים. ללא ריקודים בלחיצת יד וכו' - כי סכנה ברורה היא, ולא בשמחה זו חפץ ד'. ושמחה שהיא בגדרי הזהירות יש בה סייעתא דשמיא ויזכו לשלום וברכה באהלם.

יג. קשישים ומבוגרים, ישתדלו שלא לצאת לשמחות שלא לצורך והכרח. ובשמחת צאצאיהם, ישהו בריחוק גדול ובהקפדה וזהירות ברורה.

יד. יוקם צוות מיוחד בין מורי ההוראה ומומחי רפואה, לדון בשאלות למעשה הנוגעות למעשה וענייני הלכה כרוכים בהם.

טו. הננו תפילה ותחינה לעם ד' כי יפילו תחנונים לפני שוכן מעונה, כי חוס על דל ואביון ונפש יושיע, ויסר מעלינו דבר ומגפה ואך שלו' ישכון באהלינו.

הנ"ל), חייב לשהות בביתו בכל חומר הדין עד שיהא ברור ללא חום וללא כל התסמינים הידועים.

ז. כל מי שחש באחד מהתסמינים, חייב לשהות בבידוד מלא ומוחלט בהפרדה מכל בני ביתו, ללא יציאה מהבית גם לא לרגע אחד.

ח. מי שאחד מבני ביתו שוהה בבידוד בשל חשש חולי, אם אינו שוהה בחדר נפרד - אסור לכל בני הבית לצאת, ודינם כדינו שלו.

ט. חוב ברור להתפנות למלונית במקום חולי בהתאם להנחיות הרבנים, בכדי שח"ו לא יהא הוא גורם ברעתם של אחרים.

י. על כל בתי החינוך, תלמודי התורה והישיבות להקפיד על כל הכללים בהקפדה כפולה ומוכפלת, כי אחריות לשום רבים על ראשם, ומי שאינו מסוגל לעמוד בזה - אסור לו ללמד לרבים ולפתוח את מקום הנ"ל.

יא. יוקם מערך של פיקוח הדוק על כל הישיבות, בשותפות

יהלומים מגדולי ישראל

**"לשמע דבריו של רבינו נדהמתי ושאלתי אותו:
האם הרופאים מתירים לכם עכשיו להתאמץ כל כך
בלימוד?! בתגובה נתן בי ראש הישיבה עינים נדהמות
ואמר: נראה כי כבודו שכח רמב"ם מפורש..."**

פסק ההלכה של הרופא הגדול מכולם

את לימודי (בכל שנה ואף בשנתו האחרונה היה רבי לייזר יודל מסיים את כל הש"ס עם הרמב"ם והשולחן ערוך!).

"נדהמתי: מה זה... ללמוד כך אחרי התקף לב?! האם שאלתם את הרופאים אם מותר לכם כך להתאמץ בלימוד?

"אולם ראש הישיבה נתן בי עינים נדהמות ואמר: 'נראה כי מר שכח רמב"ם מפורש. וכי לא נפסק להלכה בהלכות תלמוד תורה:

'כל אדם מישראל מחוייב ללמוד, בין נער בין זקן, בין בריא בין חולה ומטופל ביסורים?' ואם כן אינני זקוק לשאול את הרופאים, הרמב"ם, הרופא הגדול מכולם, כבר פסק לי!"

(נר לשולחן שבת, מתוך 'מרבצי תורה ומוסר')

סיפר רבי שלמה לורנץ: "בשנה האחרונה לחייו של הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל קיבל הרב התקף לב ואושפז בבית החולים 'שערי צדק' בירושלים.

באתי לבקרו ושאלתי לשלומו. 'ברוך ה', השיבני. שאלתי: האם הרבי מסוגל לאכול? - 'לא, אין לי תיאבון', אמר.

"ולישון? - שאלתי, והוא משיב: 'לישון הייתי יכול, אך אין לי פנאי'.

"השתוממתי: איזה עיסוקים יש לרבינו בבית החולים?
"אמר לי רבי לייזר יודל: 'בין כבודו, בימים יש אצלי הרבה

מפריעים, תלמידים רבים באים לבקרני ולדרוש בשלומי, ואינני מספיק ללמוד די הצורך, לפיכך בלילות יורד אני ממיטתי ומשלים

***4992 או 077-2222-666**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מרן ראש הישיבה על לימודי התואר באקדמיה: "זה כסף על ידי מעשים לא נכונים. על ידי מעשים אסורים!"

בשיחה עם חברי ועדת הרבנים לענייני חינוך חזר והדגיש מרן שליט"א: "מי שהוא בעל חכמה הוא לא אדם יותר טוב!"

הסיבה - להחשיב תואר, תואר שמי נתן את התואר? אלו לא גדולי תורה, הם 'בעלי חכמה', חכמה חוץ מתורה, להחשיב חכמה - זה שלא כהוגן להחשיב חכמה, נותנים חשיבות לחכמה, כאילו שזה מעלה, מי שהוא בעל חכמה הוא לא אדם יותר טוב, המידות לא יותר טובות, רק הוא נעשה עוד יותר בעל גאווה, זה יכול לקלקל את המידות".

"זאת אומרת, התואר זה הפוך מן האמת, זה תואר כבוד שמגיע לו כבוד ולא מגיע לו כבוד, התואר הזה נותן גאווה, הוא מחשיב את עצמו שהוא חשוב, הוא כבר הוא 'תלמיד חכם', כמו תלמיד חכם". הרב הוסיף והדגיש כי "לתלמיד חכם גם כן אסור להחשיב את עצמו, זה גם גאווה, אבל אחרים מחשיבים אותו, אז הוא רוצה שיחשיבו אותו יותר מתלמיד חכם, זה נגד האמת!".

הוסיף ושאל רבי נתן זוכובסקי שליט"א: "זה ברור, רק השאלה היא, שאלו שאומרים את זה היום הם לא אומרים עניין 'תואר', אלא הם אומרים 'משכורת', 'כסף', זה הם אומרים, ופה צריך לדעת, הם אומרים כסף, משכורת יותר גבוהה, לא מעניין אותנו תואר, הם אומרים כסף, אנחנו צריכים לפרנס משפחה בכבוד". אך ראש הישיבה דחה את הדברים ואמר: "אבל זה כסף על ידי מעשים לא נכונים, מעשים גרועים, כסף על ידי מעשים אסורים".

ביום שני השבוע עלו חברי ועדת הרבנים לענייני חינוך, הגאון רבי נתן זוכובסקי, הגאון רבי מאיר קסלר, הגאון רבי נפתלי קופשיץ, ומזכיר הוועדה הרב אברהם רובינשטיין, למעונו של מרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א, ושחחו עימו על איסור למוד תואר באקדמיה.

הרב שליט"א הביע את דעתו דעת תורה הנחרצת, ופסק שגם לצורכי משכורת אין היתר: "זה כסף על ידי מעשים לא נכונים". הרב חזר שוב ושוב על הדברים ש: "מי שהוא 'בעל חכמה' הוא לא אדם יותר טוב, הוא רק נעשה עוד יותר בעל גאווה. זה יכול לקלקל את המידות".

הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א שאל על אלו שעושים תארים רק כדי להגדיל את המשכורת, ענה רבינו: "זה כסף על ידי מעשים לא נכונים, מעשים גרועים, כסף על ידי מעשים אסורים". מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א אמר עוד כי "עניין האקדמיה, זה דבר שאסרו את זה כבר, הגדולים אסרו את זה, יש כבר איסור, אפשר להתיר איסור? איסור שנאסר, מרן הגרא"ל שטינמן אסר וגם מרן הגרי"ש אלישיב גם כן, אסרו את זה, גדולי הדור אסרו, אז מה השאלה, אין מי שיכול להתיר אחרי שהם אסרו, זה דבר פשוט, זה דבר אחד".

"אבל יש עוד דברים, באמת למה אסרו את זה, מסתמא זה

סגולות וישועות

הרבנית שטיינמן ע"ה החזיקה בידה את האבן ואמרה לי: "הראש-ישיבה מוכן שאתן את זה, אבל בתנאי אחד..."

"לא לשכוח את העיקר של הכל" - הסגולה שמאחורי כל הסגולות

פעם באתי לבקש ממנה אבן ללידה, והוציאה את הקופסה מהמגירה שבתחתית הארון, והחזיקה זאת בידה, ואמרה לי בהאי לישנא: "הוא לא אוהב את זה..." היינו שרבינו צוק"ל לא אוהב שעושים את הסגולה הזאת.

סיפר הגרמ"י שניידר שליט"א: הרבנית הצדקנית מ' תמר שטיינמן ע"ה היתה מחזיקה גמ"ח לאבני רובין, כידוע מש"כ רבינו בחיי בפר' תצוה את סגולות אבני החושן, והיו לה אבנים אלו שהן סגולות למניעה מבעיות ח"ו, וכן ללידה קלה.

שהיא תאמר לי ואמסור לאשתי תחי', שהאבן הזאת זה "לא כלום", רק הקב"ה עושה את הכל. ואז נתנה לי את האבן. איזה שיעור באמונה לימדה אותנו בזה, בצורה פשוטה כל כך, שכמדומני שעצם זה שאדם יפנים מחשבה זו - זה כבר סיבה לישועת ה'. אך מה שמהדהד באוזני עד היום זה המשפט הענק: "לא לשכוח את העיקר של הכל".

(עטרת תפארת גיליון מס' 9)

התפלאתי - למה? ואמרה לי: "כי הראש ישיבה טוען שבזה שוכחים את העיקר של הכל", ע"כ לשונה. והסבירה לי, שברגע שעושים סגולה, חושבים שזה מביא את הישועה, וזה לא נכון כלל, כי הכל זה רק הקב"ה, אלא שהקב"ה הנהיג בבריאה שיש דברים שכשעושים אותם, זו סיבה שירצה להתנהג עם ברואיו באופן מסויים, אבל זה לא חייב להיות. ולכן, אמרה לי, הראש ישיבה מוכן שיתנו את זה בתנאי אחד,

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

מדוע אדם שרגיל תמיד לכעוס או להתגאות, אינו נחשב כמי שיצא מכלל 'עמיתך'

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

עמיתך'.
ד) על עבירות שבין אדם לחברו כמו גזל, נזק, צער ובושת, כתב לקמן (לשון הרע כלל י באמ"ח ס"ק ל) שאינו יוצא מכלל 'עמיתך' בעבורם, אף שעובר עליהם כמה פעמים, כיון שאינו יוצא מכלל 'עמיתך' אלא בעבירה שידוע לכל חומרתה, ושאיין בה צד טעות להיתר, אבל בעבירות אלו היצר מטעה אותו שמותר לו לעשות כך לחברו שיש לו סכסוך עמו. ורק אם מדובר בגנב או גזלן פשוט, שאין לתלות שיש לו במה לטעות בשום אופן, יתכן שיוצא על ידי זה מכלל 'עמיתך'.

ה) מי שאינו מוכן אף פעם להלוות כסף לאחר, כתב לקמן (לשון הרע כלל ה באמ"ח ס"ק ה) שאדם טועה באיסורים כאלו שבין אדם לחברו, שסובר שאין זו אלא מידה טובה בעלמא, ולכן אינו יוצא מכלל 'עמיתך' מטעם זה.

ו) אדם שאינו קובע עיתים לתורה, כתב לעיל (סע' ב באמ"ח ס"ק ו) שאינו יוצא מכלל 'עמיתך' עבור זה, כי בעוונותינו הרבים נחשב לאנשים כהיתר, שסוברים שכיון שהוא טרוד לפרנסתו פטור מתלמוד תורה, ואינם יודעים שאפילו איש עני ביותר חייב לקבוע עיתים לתורה.

בסעיף ז' (כלל ד' מהלכות לשון הרע) עוסק ה'חפץ חיים' באדם שיצא מכלל 'עמיתך', שמותר לדבר עליו לשון הרע. בין הדברים שמחמתם יוצא אדם מכלל 'עמיתך' הוא, מי שאינו נזהר מעבירה אחת אשר כל שער עמו יודעים שהיא עבירה, שמוכח מכך שלא מחמת שגבר עליו יצרו עבר על דברי ה', כי אם בשרירות לבו הוא הולך ואין פחד אלקים לנגד עיניו. בביאורים ומוספים מביאים מספר פרטים לגבי דין זה, ונביא כאן את חלקם:

א) העובר על דבר שיש בו פנים להיתר ולאיסור מצד אופני פרטי המעשה, ויש מקום לטעות בזה, כתב לקמן (כלל ה ס"ק ה) שלא יצא בזה מכלל 'עמיתך', ואסור לגנותו גם אם עשה את המעשה באופן האסור.

ב) העובר על עבירה שהיא מענייני המידות כגון כעס או גאווה, כתב להלן (סעיף ט) שאין לגנותו עבור זה, כיון שיש בזה הרבה גדרים שלפעמים מותר להתנהג כך, ומשתנים הדברים לפי האיש והזמן והמקום, ורגילים בני אדם לטעות בזה.

ג) העובר על לאו שאין בו מעשה [אפילו כמה פעמים], כתב לקמן (לשון הרע כלל ה באמ"ח ס"ק ה) שאינו יוצא בכך מכלל

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

'א-ל אדון על כל המעשים' - הוא התירוץ לכל הקושיות...

שבת דף קכא

"מאן נימא דמתרצתא היא, דלמא משבשתא היא"

כי אף אם הוא מלא קושיות כרימון על מצבו, יתחזק, והילוכו יהא בנחת בסמיכתו שהכל מאת הבא לו ולטובה רבה כוונתו. פעם התאונן יהודי בפני הרה"ק ה"יסוד העבודה' זי"ע שיש לו קושיות שונות באמונת הבורא. ענהו רבו: אינך הראשון שמקשה כלפי מעלה - כבר קידמו פרעה ששאל (שמות ה ב) 'מי ה' אשר אשמע בקולו' וכהנה עוד. וסופו מה היה, שעל כל קושיא קיבל מכה קשה מאת הבורא, וכבר ראה 'מי ה'..."

כיוצא בדבר מסופר על הרה"ק רבי שמעון מיערוסלאב זי"ע שהאריך ימים ושנים יותר על הרגיל באותן השנים (נלב"ע בהיותו בן צ"א), ומשנשאל במה הארכת ימים ענה: הנה אדם שקשה לו 'קושיות' על דרכי הנהגת ה', עונים לו מן השמים, א"כ, עלה הנה לבית דין של מעלה ויתורצו כל קושיותיך אחת לאחת... אך אני שמעולם לא הוקשה לי מידי, ואת כל אשר אירע לי קיבלתי בשמחה, לכן זכיתי לאריכות ימים מופלגת (הובא באוהל שמעון עט' י"ז).

(באר הפרשה)

פעם נכנס הרה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע להיכל הישיבה (בגראסוורדיין) ומצא שם כמה תלמידים מדברים ביניהם על מאורעות המלחמה הנוראה... ניגש הרבי ושאלם על מה נסובו הדיבורים, והבחורים שתקו ממורא. נענה הרבי ואמר: מצינו בתלמודא פעמים רבות 'מאן נימא דמתרצתא היא, דלמא משבשתא היא'. והנה, תיבת מא"ן היא נוטריקון א-ל מלך נאמן, ומורה על האמונה בהש"ת. וזהו 'מא"ן נימא' - מי שאומר בכל עת וזמן שהקב"ה קל נאמן הוא, הרי ש'מתרצתא היא', אדם זה מתורץ הוא, יש לו תירוצים וביאורים על כל הקורות עמו, בידעו שהכל משמים. אך 'דילמא', האדם שהוא מלא בספיקות בכל הקורות עמו, כי אולי פלוני עשה לו כך ואלמוני נהג עמו להיפך, ואולי אם היה נוהג אחרת לא היו יסורים באים עליו - אדם כזה הרי הוא 'משבשתא', כי כל ימי חייו מלאים בשיבושים ואינו מבין מדוע כל זה בא עליו.

וכבר היה הרה"ק מקוברין זי"ע אומר (הובא ב'תורת אבות' שבת אות קמא) ש'א-ל אדון על כל המעשים' הוא התירוץ לכל הקושיות...

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2/6

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הר"ר **אברהם פוקס** הי"ד
פחותה בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הר"י **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ד
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

מאיזו תקופה החלו לקיים את 'יום טוב שני של גלויות'?

וגם בחג השבועות - למרות שהוא חל תמיד חמישים יום לאחר היום הראשון של פסח, ובחודש סיון כבר ידעו בכל מקום באיזה יום חל היום הראשון של פסח בירושלים - תיקנו חכמים לנהוג יום טוב שני כדרך שנוהגים בסוכות ובפסח. ויש מהגאונים שכתבו שיחזקאל ודניאל כבר קיימו את יום טוב שני בחוץ לארץ, ויש שכתבו עוד שמשה רבנו הצטווה עליו מפי השי"ת. [ביאורים ומוספים דרשו תצה, 1, 4 ר"א]

בזמן שהיו 'מקדשים את החודש' בירושלים על פי ראיית הלבנה, היו שולחים שליחים לערים האחרות בארץ ישראל, ולמקומות הסמוכים לארץ ישראל, להודיע שקידשו את החודש. ובמקומות הרחוקים שאליהם לא הגיעו השליחים, ועד שהגיעו המועדים בניסן ובתשרי לא נודע להם אם החודש שעבר היה מלא או חסר - נהגו מספק שני ימים יום טוב, וזהו 'יום טוב שני של גלויות'.

איזה יום טוב יתבטל לעתיד לבוא בגלל המצאת הטלפון והמטוסים?

Moshe Shai/FLASH90

אולם, בארץ ישראל, אין נוהגים יום טוב שני, ואף במקומות הרחוקים מירושלים; ויש שהחמירו לעצמם לנהוג יום טוב שני במקומות שלא היה בהם ישוב יהודי בזמן המקדש. ויש שכתב, שלעתיד לבוא יתבטל יום טוב שני בכל העולם, מכיון שלאור אמצעי התקשורת והתחבורה שבזמננו, אין מקום בעולם שלא ניתן להודיע ליושביו על קידוש החודש לפני שיגיעו המועדים. [שו"ע תצה, א, ומשנ"ב א; ביאורים ומוספים דרשו, 3-4]

בהמשך לאמור: כאשר פסקו בזמן חכמינו ז"ל 'לקדש את החודש' על פי ראיית הלבנה, והחלו לקבוע את ראשי החודשים נקבעים על פי לוח קבוע ואחיד לכל המקומות - כפי שהדבר בימינו - תיקנו חכמים לנהוג יום טוב שני בכל מקום שהיו נוהגים בו יום טוב שני בזמן שקידשו על פי הראייה; למרות שאין כל ספק בנוגע לתחולת המועדים. וזאת, מחשש שיגזרו חלילה גזירות על ישראל, וחשבון הלוח ישתכח, ומטעמים נוספים.

מה דינה של מילה בזמנה ושלא בזמנה - ביום טוב שני?

Yaakov Cohen/Flash90

ותינוק שנולד בנייתו קיסרי - אשר חכמינו ז"ל הסתפקו אם מילתו דוחה שבת ויום טוב, ולהלכה, אינה דוחה שבת ויום טוב - יש אומרים שמילתו דוחה את יום טוב שני, מטעם 'ספק ספיקא', שהרי יום טוב זה עצמו אינו אלא ספק, (ראה לעיל, ובמקורות). ויש אומרים שכשם שלהלכה אינה דוחה שבת ויום טוב, כך אינה דוחה את יום טוב שני.

מילה בזמנה, שדוחה את השבת, דוחה כמובן גם את יום טוב, וכל שכן שדוחה את יום טוב שני. ומילה שלא בזמנה, שהיום הראשון שבו ניתן לעשותה הוא יום טוב שני - יש אומרים שדוחה את יום טוב שני, ויש אומרים שאינה דוחה, וכן הורו פוסקי זמננו. ואם יום טוב שני הוא 'ספק שמיני ספק תשיעי' ללידה, וכגון שהתינוק נולד בזמן בין השמשות - לדעת השולחן ערוך, אין המילה דוחה את יום טוב שני, ויש אומרים שהיא דוחה, וכן הורו פוסקי זמננו.

[ביאורים ומוספים דרשו תצה, 7, וראה שם, 1]

* מוקצה שייעדוהו לפני יום טוב לשימוש ביום טוב - מותר לכל הדעות להשתמש בו ביום טוב. בדרך כלל, ייעוד זה, ניתן לעשותו בדיבור, ואף במחשבה. וכאשר מדובר בכמות גדולה שאינו אמור להשתמש בכולה, אין צורך לייחד חלקים מסוימים מתוך הכמות ולייעדם ליום טוב; למעט אם מדובר בבהמות או בעופות חיים. וכן פירות שהונחו במקום מסוים לשם ייבושם (שהם מוקצה גם בשבת, לכל הדעות), ולקראת סוף הייבוש חלק מהפירות כבר ראויים לאכילה - נדרש סימון של החלק המיועד, על ידי רישום ארגזי הפירות, וכדומה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד ניתן להכשיר לפסח קמח שנרטב במים והתייבש?

כדין חמץ בפסח שאוסר תערובת אפילו ב'משהו'. ואם אפה מצות מהקמח הנותר לפני הפסח - יש אומרים שאף באופן זה חוששים שהפירורים נותרו בעינם ואוסרים את התערובת בפסח; אך לדעת פוסקים רבים, באופן זה הפירורים בטלים בתערובת ואינם אוסרים אותה בפסח. ובשעת הדחק, ניתן להקל כדעה זו.

[שו"ע תסו, ד, משנ"ב טו-יח, שעה"צ לו, וביה"ל ד"ה ואם]

קמח שנרטב במים והתייבש - אם המקום שבו נגעו המים ניכר היטב, ניתן להפרידו עם מעט קמח מסביבו, ולהשתמש בקמח הנותר לפסח, אך ראוי לנפותו תחילה. ואם המקום שבו נגעו המים אינו ניכר, או שהקמח נרטב במקומות רבים ולא ניתן להפרידם - יש לנפות את הקמח לפני הפסח, ולבער את הנשאר בנפה, והקמח הנותר אסור באכילה בפסח, מפני שבדרך כלל הקמח המחומץ שהתייבש מתפורר, והפירורים עוברים דרך נקבי הנפה, ואוסרים את התערובת בפסח.

הלוח היומי

י"ג בתמוז | רבי משה ב"ר נפתלי הירש (סופר) רבקה"ש זצ"ל, מוילנא, בעל באר הגולה, כללי הוראה ועוד

יארצייט:

- תל"ב: רבי משה ב"ר נפתלי הירש (סופר) רבקה"ש זצ"ל, מוילנא, בעל באר הגולה, כללי הוראה ועוד.
- תקל"ה: רבי אריה לייב ב"ר מרדכי הלוי אפשטיין זצ"ל, אב"ד קניגסברג ועוד, בעל הפרדס, אור השנים ועוד.
- תקע"ב: רבי יעקב ב"ר אברהם פיתוסי זצ"ל, מתונים, בעל ברית יעקב, מראה האופנים, ירך יעקב ועוד.
- תקפ"פ: רבי מרדכי ב"ר יחיאל מיכל (מזלוטשוב) זצ"ל, האדמו"ר מקרמניץ.
- תקפ"ד: רבי דוד שיף זצ"ל, מקריפטש.
- תש"י: רבי דוד ב"ר מנחם נחום טברסקי זצ"ל, האדמו"ר מרחמסטריווקא.
- תשע"ג: רבי יששכר דב ב"ר יהודה זונדל הגר זצ"ל, מסאווראן.

עצה נפלאה לכוונה בתפילה

כתב ה"חפץ חיים": בתפילת שמונה עשרה צריך להתבונן מתחילה קודם כל ברכה כמה רגעים מה הוא רוצה לבקש מה' ועל מה יברכנו ואחר כך יאמר את אותה הברכה. למשל: דעה, תשובה, סליחה, גאולה, רפואה, פרנסה. (שם עולם להח"ח ח"ב השמטות מאמר א)

נשתדל לפני כל ברכה בתפילת שמונה עשרה, להפסיק מעט ולחשוב על תוכן הברכה שאותה אנו עומדים לומר.

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il